Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№120 (5111)
30 МАЙ 1983 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ИНТИЗОМ — ЮТУҚЛАР ОМИЛИ

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига муносиб меҳнат совғаси ҳозирлаш бугунги кунда ҳар бир меҳнат коллективининг долзарб вазифасига айланган. Яқинда марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 2512- автоколоннасида ўтган ойлар иши сарҳисоб қилинди. Якунга кўра Ш. Ҳакимов, Б. Жавҳаров бошлиқ бригадалар энг илғор коллектив деб топилди. Чунки бу бригадалар ойлик юк ташиш планларини 110-115 процентдан адо этиб келди. Шунингдек, йил бошидан буён корхона бўйича тежалган ёқилғининг 7,5 проценти ҳам уларнинг ҳиссасига тўғри келади. Зарбдорлар бу кўрсаткичларга машинанинг техник созлигига эътиборни кучайтириш, коллективда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш каби бир қатор омиллар натижасида эришдилар.

Коммунистлар Ш. Ҳакимов, Б. Жавҳаров бошлиқ бригадалар коллективлари ўз ички имкониятларини қайтадан кўриб чиқиб, 1 сентябрга қадар тўққиз ойлик юк ташиш планини бажаришга ва пландан ташқари 11 минг сўм иқтисодий фойда келтиришга қарор қилишди. Илғор бу коллективлар шаҳарликларга дала нозneъматлари етказиб беришда катта жонбозлик кўрсатишмоқда.

БУГУН

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

ХАРИДОРГА МАНЗУР БЎЛСИН

«... савдо корхоналарига тобора кўп мол етказиб берилаётган шароитда маҳсулотларнинг турлари ва сифати масалалари ҳал қилувчи аҳамият касб этади».

(КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1983—1985 йилларда аҳолини халқ истеъмол моллари билан таъминлашни яхшилашга доир қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қароридан).

Республикамиз пойтахтидаги турли министрликлар ва ташкилотларга қарашли ўнлаб корхоналар халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаради.

Тошкентнинг кўпгина ишлаб чиқариш коллективлари аҳолининг тез ўсиб бораётган талабларини ўз вақтида англаб, катта талаб билан харид қилинаётган қулай ва чиройли буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун зарур тадбирларни кўряптилар.

Пойтахтимиздаги Агрегат ва «Ташавтоматика» заводларининг партия ташкилотлари ва коллективлари меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, ишлаб чиқариш резервларидан максимал даражада фойдаланиш, иқтисод режимини кучайтириш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш ҳисобига ўн биринчи беш йилликда халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни 1980 йилдагига нисбатан 1,8—2 бараварга кўпайтириш ташаббуси билан чиқдилар.

Мусобақа ташаббускорлари аҳолининг эҳтиёжи катта бўлган товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш бўйича конкрет социалистик мажбуриятлар қабул қилишди. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети илғор корхоналарнинг бу ташаббусини маъқуллади.

Меҳнат коллективлари ўз мажбуриятларини шараф билан бажаришмоқда. Масалан, «Ташавтоматика» заводида 1980 йилда 1.298 минг сўмлик кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарилган эди. Ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йили бўлган бу йил эса унинг ҳажмини 3 миллион сўмликка етказиш кўзда тутилган.

Агрегат заводида ишларни марказлаштириш — кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариладиган цех ташкил этиш, уни янги жиҳозлар билан таъминлаш, халқ истеъмоли товарлари бюросини ташкил этиш, саноат чиқиндиларидан фойдаланиш туфайли бундай маҳсулотлари ҳажмини 1980 йилдаги 1.617 минг сўмликдан бу йил 2.271 минг сўмликка ошириш имконияти яратилди. Айни пайтда бу маҳсулотларнинг ҳаммаси олий ва биринчи категорияли Сифат белгиси билан тайёрланди.

Қимматли ташаббус корхона меҳнатчиларининг ижодий изланишларини ривожлантириш, мавжуд ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш, планни муваффақиятли бажариш имконини берди.

Тошкентнинг асосий саноат корхоналари халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш бўйича қўшимча топшириқларни ҳам муваффақиятли адо этмоқда. Масалан, шу йилнинг январь-апрель ойларида шаҳар саноат корхоналари пландан ташқари деярли 37 миллион сўмлик шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарди. Бу йиллик қўшимча топшириқнинг 60 процентга яқинини ташкил этади.

«Узбитпластик» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Электробитприбор», Асбобсозлик, «Ташэлектромаш», Лак-бўёқ, Ошхона ва бошқа мебеллар, шунингдек Чинни заводи ва бошқа корхоналар юксак кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

Аммо барча корхоналарда ҳам кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш муваффақиятли боряпти, деб бўлмайди. Масалан, январь-апрель ойларида «Узбексельмаш», «Средазкабель», «Матбуот», «Узвторцветмет» бирлашмалари, машинасозлик заводи ва бошқа корхоналар планларини бажармадилар. Бу корхоналар ҳаммаси бўлиб 390 минг сўмлик маҳсулотни кам ишлаб чиқарди. Маҳаллий хом ашё ва чиқиндилардан тежаб-тергаб фойдаланишга ҳам зарур даражада эътибор берилмаяпти. Натижада маданий-маиший ва хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун мавжуд бўлган имкониятлар бой берилаяпти. Бу, энг аввало, республика Маҳаллий саноат корхоналарига тегишлидир. Бу корхоналар асосан фонд материаллари ҳисобидан маҳсулотлар тайёрлаяпти, аҳоли эҳтиёжи яхши ўрганилмаяпти, ассортимент етарли даражада янгиланмаяпти.

«Вазифа халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришини кўпайтиришдангина эмас, шу билан бирга уларнинг сифатини оширишдан иборатдир», деб таъкидлаган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида сўзлаган нутқида. Ҳар бир корхона қайси соҳага ихтисослашганидан қатъий назар товар ресурсларини кўпайтириш учун ўз ҳиссасини қўшишга, истеъмолбоп маҳсулотлар, айниқса эҳтиёж тўла қондирилмаётган маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун резервларни ахтариб топишга даъват этилган.

Шаҳримизда давлат Сифат белгиси билан тайёрланаётган 844 турдаги маҳсулотнинг 689 таси халқ истеъмоли товарларидир. Ўтган йилнинг январь-апрель ойларига қиёслаганда фахрли беш қирра белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳажми 30,5 миллион сўмликка кўпайди.

Аммо газетхонларимиз редакцияга йўллаётган хатларда магазинларда кўплаб эскирган кийим ва пойафзаллар, айрим маиший ва хўжалик маҳсулотлари тўпланиб қолаётганлигига эътирозлар кўп. Айрим корхоналар ҳалигача маҳсулотлар ҳажми, ассортименти, сифати, моделлари бўйича шартномаларда кўзда тутилгандагига хилоф равишда сифатсиз маҳсулотлар тайёрлаяпти.

Масалан, «Таштекстильшвейторг» томонидан шу йилнинг март ойида «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси юборган барча маҳсулотларининг 30 процентга яқинининг сорти камайтирилиб, сифати яхшиланиши учун корхонага қайтариб юборилган, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасига эса 22 процентга яқин маҳсулотлар қайтарилган.

Пойафзал фабрикалари томонидан тасдиқланган намуна-эталонларга хилоф равишда ишлаб чиқарилган кўпгина маҳсулотлар ҳамон савдо корхоналарига юборилмоқда. Шуни таъкидлаш лозимки, 2-пойафзал фабрикаси маҳсулотлари сифати жуда паст, улар кўпгина ишлаб чиқариш нуқсонлари билан тикиляпти. Ёмон жило берилган, нотўғри қолипланган ва бошқа бир қатор камчиликларни бу пойафзаллардан истаганча топиш мумкин.

Умуман, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини ошириш бўйича янада юксак суръатларга эришиш учун ҳали кўпгина муаммоларни ҳал этиш лозим. Ҳамма учун товарлар — умумий диққат-эътиборни талаб этади. Корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш аҳволини энг муҳим масалалардан бири сифатида кўриб чиқишлари, план-топшириқларининг сўзсиз бажарилишига эришишлари лозим. КПСС XXVI съездида таъкидланганидек, аҳоли учун товарлар ишлаб чиқариш, хизмат тармоқларини ривожлантириш — бу биринчи даражали партиявий ишдир. Бу вазифани муваффақиятли бажаришга Тошкентнинг барча меҳнаткашлари ўз ҳиссасини қўшиши зарур.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ТАШАББУС ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси пойтахтда биринчи бўлиб «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига — 60 зарбдор ўн кунлик» ташаббусини кўтариб чиққан коллективдир.

Ташаббус етакчилари ҳар ўн кунда цехлар, участка ва бригадалараро меҳнат якунини чиқарадилар. Бутун коллектив беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда. Беш йиллик планни юбилей байрами арафасида бажариш мажбуриятини олганлар ичида Галина Кудряшова участкаси ҳам бор. Участка коллективи шу куни тежалган хом ашё эвазига ишлаб, пландан ташқари 8 минг жуфт сифатли пойафзал ишлаб чиқаришга аҳд қилган.

Имкониятлар ишга солинмоқда

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 2-троллейбус депоси коллективи шу кунларда пойтахтимизнинг шонли юбилейига меҳнат совғаси тайёрлаш мақсадида бор ички имкониятларини ишга солган ҳолда меҳнат қилмоқда.

Корхона ҳайдовчилари ва ремонтчи ишчилар янада юқори унум билан меҳнат қилиш учун ички резервларни қидириб топиб, буни амалда тадбиқ этишмоқда. Бу соҳада 2-маршрут бригадири В. Игошкин, 7-маршрут ҳайдовчиси Х. Хўжалиев, 12-маршрут ҳайдовчиси Х. Парпиев алоҳида намуна кўрсатиб меҳнат қилишмоқда. Бу ҳайдовчилар йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш билан биргаликда, ўзларига бириктирилган транспортни кўз қорачиғидай асрашдек тадбирларни йўлга қўйишган. Чунки эътиборда бўлган машина рейс давомида линиядан чиқиб кетмайди, йўловчиларга ноқулайлик туғдирмайди. Бу илғорлар кунлик нормаларини 140—150 процентдан адо этишмоқда.

Шу кунларда депо коллективи ўзларига қарашли барча маршрутларда ҳаракат мунтазамлигини янада яхшилаш йўлларини қидирмоқда.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — АМАЛДА

Халққа кўплаб сифатли моллар етказиб берайлик

БИЛЛУР БЕЗАКЛАР УСТАЛАРИ

Бундан 10 йил муқаддам заводимиз фақат корхонамизда эмас, бутун республикамизда янгилик ҳисобланган биллурдан бадиий буюмлар тайёрлашни ўзлаштира бошлади. Ўша пайтда Тошкентда малакали силлиқловчилар ҳам, бошқа усталар ҳам йўқ эди.

Ўтган йиллар мобайнида улкан шиша ишлаб чиқариши бунёд этилди. Бу ерда 500 дан зиёд ишчи меҳнат қилмоқда, биллурдан 46 номдаги турли хил буюмлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Бу буюмларнинг орасида рюмка, фужер, гулдон, хилма хил конфет идишлари, мевалар қўйиладиган вазалар бор. Уларнинг орасида мамлакат бадиий Совети томонидан юқори баҳоланган «Гулистон», «Наргиз», «Пахта гули» ва бошқа наборлар бор. Шунингдек, республика бадиий Советининг юқори баҳосига сазовор бўлган буюмлар ҳам оз эмас. Ўтган ўн йил давомида завод рассомлари томонидан 200 дан зиёд кенг истеъмол буюмлари тайёрлаш йўлга қўйилди. Уларнинг ярми «аъло» баҳо билан тайёрланмоқда.

Ҳозирги кунда кенг истеъмол буюмлари умумий ишлаб чиқариш ҳажми анчагина қисмни ташкил этмоқда. Ана шундай кенг ҳажмда хилма-хил кенг истеъмол буюмлари тайёрлаш учун махсус шиша комплекси яратилди. Унга технологик бўлим, бадиий экспериментал лаборатория уюшган. Комплексда янги буюмларни тайёрлайдиган рассомлар меҳнат қилишмоқда, шунингдек бу ерда кичик ҳажмдаги маҳсулотларни тайёрлайдиган экспериментал участка ҳам бор.

Тажриба шуни исботладики, ишга комплекс ёндошиш ўзини тўла оқлади. Ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ барча масалаларни уйғунлаштириш имкони вужудга келди.

Ўнинчи беш йилликда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш деярли уч ярим мартадан зиёд кўпайди. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган икки йилида ўсиш суръати 184 процентни ташкил этди, планга қўшимча кўплаб маҳсулот тайёрланди.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш керакки, маҳсулот ҳажмини оширишга асосан

● **МАҲСУЛОТ СИФАТИГА — АСОСИЙ ЭЪТИБОР**
● **ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ БАРЧАНИНГ ЭЪТИБОРИДА БЎЛСИН**
● **ЯНГИ ТАШАББУС, ИЗЛАНИШ — ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНСИН.**

меҳнат унумдорлигини ошириш суръатини юксалтириш ҳисобига эришилди. 1982 йилда 1 сўмлик иш ҳақи ҳисобига 1 сўм 65 тийинлик кенг истеъмол буюмлари тайёрланди.

Бундай муваффақиятларга ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, техник жиҳатдан қайта қуролланиш тадбирларини амалга ошириш, мавжуд имкониятлардан тўғри ва омилкорлик билан фойдаланиш туфайли эришилди. Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш ва бошқариш, илғор тажриба мактаби шахобчаларини ривожлантириш, мураббийчилик соҳасида ҳам катта ишлар амалга оширилмоқда.

Завод томонидан кенг истеъмол буюмлари тайёрлаш бўйича зиммага олинган план ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига ишлаб чиқариш илғорлари катта ҳисса қўшишмоқда. Улар ҳар куни кўзни қувонтирадиган буюмлар тайёрлашяпти. Пешқадамлар орасида силлиқловчи У. Тошмуҳамедова, С. Раҳимов, пуфловчилар М. Ситников, Л. Павлушина, прессловчи Т. Иноғомов, Ҳ. Солиҳов, мастерлар В. Тўлаева, В. Павлушин ва бошқалар бор.

Шиша ишлаб чиқариши меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Аҳолини 1983—1985 йилларда кенг истеъмол буюмлари билан таъминлашни яхшилаш учун қўшимча чоралар тўғрисида»ги қарорини синчиклаб ўрганишмоқда. Ана шу қарордан келиб чиққан ҳолда маҳсулот сифатини яхшилаш, ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш ва ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш, мутахассислар тайёрлаш билан боғлиқ барча тадбирларни амалга ошириш уйғунлаштирилди.

Ўн биринчи беш йилликда кенг истеъмол буюмларини тайёрлашни уч марта кўпайтириш вазифаси турибди. Шу йилнинг ўзида шиша қуйиш печини қуриш ва уни автоматлаштириш лозим. Унинг ишга туширилиши билан цехнинг қуввати 1,5 ҳисса ортади. Шу йилнинг ўзида буюмларга химиявий йўл билан ишлов бериш янги агрегатларда амалга оширилади. Бу агрегатлар буюмларнинг хилма хил бўлишига шароит яратади. Биз сифатли маҳсулот тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Чунки, бу аҳолининг эҳтиёжи билан боғлиқ. В. Дудин, И. Егорова, Ж. Забудская сингари рассомларнинг доимий ижодий изланишлари туфайли тайёрлаётган маҳсулотларимиз мамлакатимизда ўтказилаётган турли виставка ва ярмаркаларда юқори баҳо олмоқда. Фақат 1981—1983 йиллардагина 65 хил янги буюм тайёрланиб, бадиий советга тақдим этилди. Улардан 50 таси «аъло» баҳо олди. Ўнтасига «Н» — янгилик индекси берилди. Шиша комплекси коллективи зарбдор меҳнат қилмоқда. Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш бўйича тўрт ойлик план ошириб бажарилди. Планга қўшимча 400 минг сўмлик буюм тайёрланди, меҳнат унумдорлиги ошди.

Биз, кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича партия ва ҳукуматимиз қарорларини амалга ошириш учун жуда кўп тадбирларни белгилаб қўйганмиз. Коллективимиз ўн биринчи беш йилликнинг марказий йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бор куч-қувватини ишга солмоқда.

Ҳ. ТОЖИЕВ,
«Миконд» заводи директори.

ИЗДОШЛАР

Тўқув цехи «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг етакчи коллективларидан. Цехнинг илғор тўқувчиси Машкура Қодирова Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига икки беш йиллик план ва топшириқларини бажариш мажбуриятини олган. Ҳозирги кунда М. Қодирова 1987 йил август ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. У кунлик план ва топшириқларини 200-250 процент қилиб адо этмоқда.

Илғор тўқувчи М. Қодированинг ташаббуси қўллаб-қувватланди. Унинг издошлари сони эса кун сайин ортиб бормоқда. Тўқувчи Раиса Маткаримова ҳам шулар жумласидан. У ташаббус етакчиси М. Қодирова сингари план ва топшириқларни ортиғи билан бажариб, касбдошларига ўрнак бўлмоқда.

М. ИСҲОҚОВ.

СУРАТДА: Р. Маткаримова.

Автор фотоси.

* * *

Юқоридан ўнгдаги суратда эса шаҳримиз корхоналарида Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи муносабати билан ишлаб чиқарилаётган ранг-баранг маҳсулотлар тасвирланган.

У. УСМОНОВ фотоси.

Маҳсулот кўпаяди

Шу кунларда пойтахтимиздаги лак-бўёқ заводида корхонани қайта реконструкция қилиш ишлари қизғин давом этмоқда. Шунга қарамай бу ерда ишлаб чиқариш тўхтаб қолгани йўқ. Ўтган юбилей йилида катта муваффақиятларни қўлга киритган завод коллективи беш йилликнинг марказий йилида ҳам фидокорлик билан меҳнат қилмоқда. Бу ерда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришга, айниқса катта эътибор берилмоқда. Алиф, пол бўёқ, оқ бўёқ ҳамда турли хилдаги транспортнинг тормоз қисмига ишлатиладиган суюқлик корхонада кенг миқёсда тайёрланмоқда.

Юксак самарадорлик ва сифат учун курашаётган завод ишчилари пойтахт юбилейи йилида 14 миллион сўмлик кенг истеъмол моллари тайёрлашга азму қарор қилишган. Йилнинг иккинчи ярмида маҳсулотнинг уч хили давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилиши мўлжалланмоқда.

Айни пайтда бу ерда тўрт хил кенг истеъмол моллари тайёрланади. Беш йиллик охирига бориб эса бу рақам саккиз хилни ташкил этади. Корхонанинг М. Пирогова, Т. Саидаҳматов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари, К. Абдуллаев, В. Ванюков, А. Гаврилов сингари ишчилари амалга ошираётган ишлар маҳсулот сифатлилигини таъминлашда катта роль ўйнамоқда.

МОСКВАДАН — ТОШКЕНТГА

«Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг машинасозлик заводида тайёрланаётган машиналарга ишлатиладиган подшипникларни Москвадаги 1-подшипник заводи етказиб беришини корхона ишчилари яхши билишади.

Йил охиригача Москвадаги корхона 300 минг донадан ортиқ «П—210» маркали сифатли подшипниклар етказиб бериш мажбуриятини олган. Шу кунгача ана шу маҳсулотнинг салкам ярми шаҳримиздаги заводга етиб келди.

Корхона, шунингдек Москва резина-техника буюмлари заводи билан ҳам яқин алоқада бўлиб келмоқда. Бу завод машиналарнинг энг керакли эҳтиёт қисмлари ҳамда деталларини етказиб бериш билан ишчилар юмушини анча енгиллаштирмоқда.

ФОЙДАЛИ КЕНГАШ

Тошкент трактор заводининг маданият саройида машинасозлик саноати илмий-техника жамияти республика правлениеси ва Ўзбекистон ССР Давлат план комитети илмий-техника ахбороти илмий-текшириш институтининг қўшма кенгаши бўлиб ўтди.

Унда Бутуниттифоқ илмий-техника жамиятининг VI съезди белгилаб берган вазифаларининг бажарилиши муҳокама қилинди. Ўзбекистон ССР Давлат план комитети илмий-техника ахбороти институти илмий-техника пропагандаси бўлими бошлиғи Г. Попова «Машинасозлик саноати тармоқларида сифат ва самарадорликни оширишда илмий-техника ахборотининг хизмати» мавзуида доклад қилди.

«Ишлаб чиқариш жараёнида робот ва манипуляторларнинг хизматлари» мавзуида завод бош инженери И. Великийнинг доклади тингланди. Кенгашда юздан ортиқ машинасозлик корхоналарининг вакиллари иштирок этдилар.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

Кутубхона — нурхона

Маннон Уйғур номли 22-ўрта мактабда «Ўқувчиларнинг касб танлашларида мактаб кутубхонасининг аҳамияти» деган мавзуда шаҳар мактаб кутубхоначиларининг семинари бўлиб ўтди.

Семинар қатнашчилари мактаб директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Ҳ. Ҳошимовнинг мактаб кутубхонаси ҳозирги кунларда олиб бораётган ташкилий ишлари ҳақидаги суҳбатини тингладилар ва кутубхоначи С. Тожиеванинг касб танлашга оид янги китобларни обзор қилиш методлари билан танишдилар.

Йиғилиш сўнггида шу мактабнинг собиқ ўқувчиси, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, болаларнинг севимли шоири Қуддус Муҳаммадий семинар қатнашчилари ва ўқувчиларга янги шеърларидан ўқиб берди.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми медицина фанини ривожлантириш ва малакали врач кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун врачлар малакасини ошириш Тошкент институтининг проректори ўртоқ Карим Йўлдошевич **Йўлдошевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада музикани, ҳозирги замон ва халқ рақс санъатини ривожлантириш ва пропаганда қилиш соҳасидаги катта хизматлари учун М. Турғунбоева номидаги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли оркестр артисти Бахтиёр Тошкенбоевич **Алиев** ва балет солисткаси Маъмура Зокиржоновна **Эргашева** ўртоқларга «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада музикани, ҳозирги замон ва халқ рақс санъатини ривожлантириш ва пропаганда қилишдаги хизматлари учун М. Турғунбоева номидаги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли балет солисткалари Зиёда Убайдуллаевна **Мадраҳимова**, Светлана Утарбоевна **Турсунова**, Дилбар Муҳамедовна **Юнусова**, оркестр артистлари Талъат **Сайфутдинов**, Аҳмад **Шукуров** ўртоқларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ОЛДИНДАН ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛСИН

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси В. О. Козимов раислигида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг мажлиси бўлиб ўтди.

1983 — 1984 йил кузги-қишки мавсумга шаҳар хўжалигини ўз вақтида сифатли қилиб тайёрлаш ҳамда иссиқлик ва электр энергиясидан тежамкорлик билан фойдаланиш бўйича шаҳар комиссиясининг ҳисоботи тингланди. «Таштеплосеть» корхоналари навбатдаги мавсумга қандай тайёргарлик кўраётгани ҳақидаги ахборот тингланди.

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига тайёргарлик кўрувчи назорат комиссиясининг ҳисоботи тингланди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ва Паркова кўчаси атрофидаги (телеминора территориясини ободонлаштириш) қурилишлари ҳақида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармаси бошлиғи Ш. Исломов ва Киров район ижроия комитети раиси Ж. М. Жонибековлар ахбороти тингланди.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов иштирок этди.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТА РЕДАКЦИЯЛАРИ ҚОШИДАГИ УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИГА КЎМАКЛАШУВЧИ ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИ

ВЕТЕРАН

УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИГА КЎМАКЛАШУВЧИ ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ РАИСИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ МИНИСТРИ САЙЁРА УМАРОВНА СУЛТОНОВА.

№ 7

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—АМАЛДА

ЯХШИ ДАМ ОЛИШМОҚДА

«Меҳнаткашларнинг дам олиши ва туризм бутун чоралар билан ривожлантирилсин ҳамда уларни ташкил этиш такомиллаштирилсин».

(«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»дан).

Ёз — оммавий дам олиш мавсуми ҳисобланади. Бу пайтда кекса кишига шаҳардан ташқарида жойлашган санаторийда бўлиш, саломатлигини тиклаш ва медицина ходимларининг назорати остида зарур миқдорда қуёш нуридан фойдаланиш жуда зарурдир. Айни пайтда чўмилиш, спорт майдончаларида машғулот ўтказиш ҳам организмни чиниқтиради.

Ўзбекистон ССР социал-таъминот министрининг ўринбосари Қ. М. Маҳкамова бу йил уруш ва меҳнат ветеранларининг дам олишини ташкил этиш қандай бораётганлиги ҳақида шундай ҳикоя қилади:

— Республикамиз партия ва ҳукумати Ватанимизни уруш йилларида душмандан ҳимоя қилган, бутун умрини халқ хўжалигида ишлашда ўтказган, моддий неъматлар яратиш билан жамиятнинг ривожланишига катта ҳисса қўшган кишиларнинг саломатлигига катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Социал таъминот системасида замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган, медицина ходимлари билан таъминланган уруш ва меҳнат ветеранлари, инвалидларнинг дам олиш базаси мавжуд. Улар Олтиариқ санаторийси ва Товоқсой пансионатидир.

Пансионатлар табиат қўйнида жойлашган. Масалан, Бўстонлиқдаги пансионат Чимён тоғининг ёнбағрида, Бўстонлиқдаги Захканалнинг шундай ёнида жойлашган. Бу ернинг ҳавоси жуда мусаффо. Дам олувчилар бир ва икки кишига ҳисобланган хоналарда ётишади. Хилма-хил овқатлар билан таъминланишади. Агар пансионатга бориш учун 60 сўм тўланса, шунингдек, Олтиариқ санаторийсига бориш учун 160 сўм тўланса, бу харажатларнинг ҳаммасини давлат ўз ҳисобидан ажратмоқда.

Фарғона областидаги Олтиариқ санаторийси кўп қирралидир. Бу ерда ошқозон-ичак, асаб касалига дучор бўлган кишилар даволанишади. Агар аввал дам олувчилар қўшни санаторийда чўмилишган бўлишса, яқинда санаторийда янги сув билан даволаш корпуси фойдаланишга топширилди.

Санаторий катта боғда жойлашган. Бу боғдаги хиёбонлар бўйлаб юриш, соя-салқин жойларда ўтириш ҳар бир кишига ҳузур бағишлайди.

Янгийўл районидаги республика кўрлар жамиятининг дам олиш зонаси ҳам кенгайтирилди. Ҳозир бу жойда 400 киши дам олиши мумкин. Бу санаторийда ҳам ичимлик суви мавжуд. Юқори малакали медицина хизмати кўрсатилади.

Бундан ташқари республика социал-таъминот органлари ҳар йили уруш ва меҳнат ветеранлари учун марказий курорт ва дам олиш уйларига путёвкалар олиб туришади. Бу йил Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети бир неча юз путёвка ажратди. Шундай қилиб бу йил кўплаб уруш инвалидлари, қатнашчилари ва меҳнат ветеранлари Қора денгиз соҳилида, Ригада, Москва яқинидаги дам олиш уйларида ҳордиқ чиқаришади.

Шу ўринда мен уруш ва меҳнат ветеранларининг саломатлигини тиклаш учун ажратилаётган маблағ ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчи эдим. Бу йил у деярли 1 миллионга яқин сўмни ташкил этади.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Бир пиёла чой устида

Ҳар бир маҳаллада кекса, ҳурматли кишилар бор. Улар ёшлар китоблардан, кинодан биладиган нарсаларни ўз кўзлари билан кўришган, ўз бошларидан кечиришган. Уларнинг доно маслаҳатларига ҳамма қулоқ солади. Улар турмуш, маданият, ёшлар тарбияси билан боғлиқ масалаларни ҳал этишади.

«Биринчи Кисловодск» маҳалласи клуби сочларига оқ оралаган кишилар билан ҳамиша гавжум. Улар бу ерда бир пиёла кўк чой устида жиддий масалаларни муҳокама этишади. Уларни халқаро аҳвол ҳам қизиқтиради. Ҳа, 1945 йилда совет жангчилари тинчликни қарор топтирган планетамизда нотинчлик ҳукм сурмоқда. Бизнинг жонажон шаҳримиз эса ўзининг 2000 йиллик юбилейига тайёргарлик кўряпти. Демак, улар — кекса авлод вакиллари ҳам ўзлари камол топган маҳаллани, микрорайонни, шаҳарни янада гўзал қилишни ўйлайдилар.

* * *

СУРАТДА: маҳалла комитети фаоллари (чапдан-ўнгга): пенсионер Собир Тўлаганов, унинг укаси, Улуғ Ватан уруши инвалиди Ислом Тўлаганов, медик Юсуф Қосимов, педагог Нуриддин Салимов, медицина фанлари кандидати С. Шерматов.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

СУҲБАТНИ ДАВОМ ЭТТИРАМИЗ

ИШНИ ТЎХТАТИШГА ШОШИЛМАНГ

Газетанинг шу йил 26 апрель сонида босилган социолог В. Шапиронинг мақоласини ўқиб, унда илгари сурилган масала бўйича ўз мулоҳазаларимни айтмоқчиман.

— 1958 йилда мен 55 ёшга тўлдим ва ўша заҳотиёқ пенсияга чиқдим. Ўйламай иш қилганимни кейин тушуниб қолдим. Агар ишимни давом эттирганимда ўзимни яхшироқ ҳис этган бўлардим. Мен бошқаларга шундай маслаҳат бермоқчиман: пенсияга чиққанингиздан кейин ишни ташламанг, ҳаётингизни безайдиган севимли жамоат иши билан шуғулланинг. Ўз ишини давом эттирган пенсионер давлатга фойда келтиради. Негаки, халқ хўжалигининг барча соҳаларида ишчи кучлари керак.

Мана, мен 25 йилдирки пенсионерман. Квартирам бор. Яхшигина пенсия ҳақи оламан. Биз, кексалар ҳақидаги ғамхўрлиги учун ҳукуматимизга раҳмат. Шоир Ғафур Ғулом ҳам жуда чиройли қилиб, бизда кексалар ҳурмат-эътиборга сазоворлиги тўғрисида ёзган эди. Мен жамоат иши олиб бораман. Киров район социал-таъминот бўлими қошидаги меҳнат ва уруш ветеранлари хор коллективининг аъзосиман. Тез-тез концертлар қўйиб турамиз, томошабинлар бизни яхши кутиб олишади. Хоримиз 30 ёшга тўлди.

Мен эса 80 га кирдим. Ҳар бир киши узоқ умр кўрсин, лекин қариликни асло ҳис этмасин.

Е. КРЕТОВА.

МИННАТДОРЧИЛИК СЎЗЛАРИ

ЙЎҚЛАБ ТУРИШИБДИ

84 ёшдаман. Пенсияга чиққанимга анча бўлди. Ҳар йили Ғалаба байрами куни ва бошқа байрамларда завод ишчиларининг вакиллари мени йўқлаб келишади, қимматбаҳо совғалар тақдим этишади. «Компрессор» заводи коллективига кўрсатаётган ғамхўрлиги учун катта раҳмат айтаман.

Н. МИХАЛЕВ,
гражданлар ва Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси.

ЧИН ДИЛДАН ТАШАККУР

Истеъфодаги офицер, Улуғ Ватан урушининг III группа инвалиди А. Сарсенов уруш ветеранлари шаҳар стационари, 77 ёшли пенсионер И. Король ТошМИ 4-пульминалогия бўлими, уруш инвалиди Н. Мақсудхўжаев 9-стоматология поликлиникаси, уруш ветерани Ф. Батурин 17-шаҳар касалхонаси, уруш қатнашчиси А. Дмитрев 4-тери-таносил диспансери врачларига чуқур миннатдорчилик билдиришади.

Совет турмуш тарзи

Исмини сўрай олмадим...

Ҳурматли редакция! Менга ҳаётимни сақлаб қолган кишининг исмини билишга ёрдам берсангиз. Ўтган йилнинг учинчи декабрида ўз шахсий автомашинамда ишдан қайтаётганимда эски Тошкент Давлат медицина институти олдидаги 40-озиқ-овқат магазинига кирдим. Бу ерга мен Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси сифатида бириктириб қўйилганман. Магазиндан озиқ-овқатларни олиб машинага яқинлашаётганимда бирдан аҳволим оғирлашиб қолди. Оғзимдан қон оқа бошлади. Ҳушимдан кетиб йиқилдим... Шу пайт олдимга бир аёл етиб келди. Менимча у медицина ходими эди. Оғзимга бир неча таблетка дори ташлади. Лекин мен уларни юта олмадим. Шундан кейин номаълум аёл магазинга кириб, бир шиша Тошкент суви олиб чиқди. Уни ичириб, қон оқишини тўхтатди. Мен ҳушимга кела бошлаганимда у машинада яна бир стакан сув қолдириб, ўзи ғойиб бўлди.

Сиздан ниҳоятда миннатдорман, номаълум аёл. Ўзингизнинг исмингизни айтишингизни ўтиниб сўрайман. Сизга бош эгиб таъзим қилмоқчиман. Сиз ҳақиқий маънода буюк инсонсиз, демоқчиман.

Энди ўзим ҳақимда. Улуғ Ватан уруши йилларида Москвадан душманни қувишни бошлаб, Кенигсберггача бордим. Узоқ Шарқдаги жангда қатнашганман, Манчжурияни озод этишда иштирок этганман. 1944 йилдан буён КПСС аъзосиман.

Урушдан кейин 30 йил 1-автокомбинатда меҳнат қилдим. Ҳозир пенсияга чиққан бўлишимга қарамасдан, ишни давом эттиряпман.

Ф. ОСТАПЧУК,
Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, меҳнат ветерани.

Улардан ҳар бирининг ўз ҳаёти, ўз оиласи, ўз ташвишлари бор. Улар жасоратли авлод вакиллари кексайган бўлишларига қарамай, солдат дастурхони атрофига тўпланганларида ҳаяжонларини яширмайдилар. Ватанни немис-фашист босқинчиларидан ҳимоя қилиш шарафига муяссар бўлганлар дўстлар даврасида ўзларини ҳамон навқирон ҳис этадилар.

СУРАТДА: Улуғ Ватан уруши ветеранлари М. Саматова, Р. Усмонов ва А. Степанянц.

Ҳ. Отабоев фотоси.

АХЛОҚ МАВЗУИДА

БУ НИМА—ТОШБАҒИРЛИКМИ?

Кексалар. Биз уларни уйларнинг подъездларида ўтирганларида, невараларини етаклаб хиёбонлар ва парклар, магазинлар ва бозорларни айланиб юрганларида кўрамиз. Уларнинг мулойим чеҳраларига назар ташлаб, кундалик уй ишлари билан боғлиқ суҳбатларига қулоқ соламиз. Агар чуқурроқ мулоҳаза юритсак, уларнинг ҳар бири мамлакат билан биргаликда катта ва оғир ҳаёт йўлини босиб ўтган. Уларнинг ҳар бири ўзининг навқиронлик йилларини меҳнатга бағишлаган: кўмир қазиб чиқарган, темир эритган, пойафзал тиккан, поездларни бошқарган... Улар ишлаган жой эса ҳар бири учун жонажон коллектив бўлиб қолади. Буни коллективдагилар унутмасликлари керак.

Байрамда откритка билан табриклаш шунчаки эътибор белгиси дейиш мумкин. Лекин унга сазовор бўлиш жуда муҳим. У дилга қувонч бахш этади. Чунки бу табрик хати куч-ғайратга тўлган ёшлик даврингни, меҳнат лаёқатингни ҳамон унутмаган коллективдан келган.

Афсуски, бир умр тикувчилик корхонасида меҳнат қилган И. Циран, А. Раева, Д. Конирева, Е. Уткина, М. Абдураззоқова, Г. Епифанова ва бошқа пенсионерлар байрам откриткалари олишмайди. Унутиб юборишганидан хафа бўлишади.

Балки бугунги кунда навқирон ёшда бўлганларга уларнинг хафагарчилиги асоссиздек туюлади: «Табриклашмаган бўлса нима қилибди... ҳамманинг ташвиши бошидан ошиб ётибди. Пенсионерлар эса бекорчиликдан зерикишади» дейишади.

Тўғрисини айтганда, ҳамма нарсанинг ўз йўриғи бор. Ираида Ивановна Циран хотирасида кўп воқеалар ўчмас из қолдирган. Мана, даҳшатли қирқ биринчи йил. Ўшанда душман Москва остоналарига яқинлашган, у меҳнат қилган парашют заводидан етти километр нарида тўхтатилган эди. Аёллар ва ёшгина қизлар бомбалар ёғилаётган пайтда вагонларга оғир жиҳозларни ташишган, кейин эса юк вагонларида бир ойга яқин муддатда Тошкентга етиб келишган эди. Уларни бу ерда ҳам оғир меҳнат кутиб турган эди.

Дам олиш кунисиз, отпускасиз ишлашарди. Бўш вақтлар бўлса госпиталга югуришарди. Ярадорларга китоб ўқиб беришар, хат ёзишда ва бошқа ишларда ёрдам кўрсатишарди.

Ираида Ивановна Циран сўз юритган парашют фабрикаси эндиликда йирик корхонага — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик бирлашмасига айланган. Бирлашмада ишчиларнинг меҳнат, маиший ва дам олиш шароитини яхшилаш борасида кўп иш қилинди ва қилинмоқда. Меҳнат ва уруш ветеранларига ҳам катта ғамхўрлик кўрсатиляпти. Лекин ҳаммага эмас...

Мана, яна бир шунга ўхшаш мактуб: «Мен «Таштрам» системасида 32 йилу етти ой ишладим, —деб ёзади С. Т. Агафонова.— 1982 йилда оғир операциядан кейин инвалид бўлиб ишни тўхтатдим. 1983 йилнинг февраль ойида эса ҳақиқий отпускага чиқадиган пайтим етди. Мен ҳужжатларни расмийлаштириш учун ўзим ишлаган Черников номидаги 1-трамвай депоси директори ўринбосари И. В. Прокофьев ҳузурига келдим. У эртага келишимни сўради: «Пенсияга тантанали кузатамиз», деди у. Эртаси куни келдим. Бироқ директор ўринбосари ўзининг ваъдасини унутди. Раҳбарларимиз менга ҳатто «раҳмат» дейишмади».

Ўрта бўйли, қотма Софья Тимофеевна мени қандайдир ҳайрон бўлиб кутиб олди. «Мен сизни ташвишга солиб қўйибман. Ҳозир кайфиятим яхши. Хафагарчиликни унутдим. Тўғри аввалига анча озор чекдим. Фарзандларим ва қўшниларимдан уялдим. Чунки депода мени тантанали кузатиб қўйишмоқчи бўлишганини уларга айтиб мақтанган эдим. Бунақа бўлишини қаёқдан билибман». Тошкентлик кексалар 50-йилларда «иккинчи» трамвайга чиқишган бўлса ўзларини ишга ва уйларига элтиб қўйган чақноқ кўзли, қувноқ қизчани эслашса керак. Ҳа, унинг биографияси ана шу иккинчи маршрутда бошланган. Софья Тимофеевна етти йил шу маршрутда, кейин бошқа маршрутларда ишлади. Меҳнат дафтарчаси—инсон ҳаётининг кўзгуси дейишади. Софья Тимофеевна ўз уйида авайлабасраётган меҳнат дафтарчасида борйўғи икки ёзув бор: ишга қабул қилиш ва пенсияга чиқиш муносабати билан ишдан бўшаш тўғрисида. Бошқа ёзувлар фақат ташаккурномалардан иборат. Ташаккурномалар шунчалик кўпки, уларни сиғдириш учун қўшимча варақ ёпиштиришган.

— Трамвай депосида С. Т. Агафонова каби 30 йилдан ортиқ ишлаган ҳайдовчилар кўпми? Мен бу саволни 1-депо директори ўринбосари И. В. Прокофьевга бердим. Кутганимдек «йўқ» деган жавоб эшитдим. Корхонада кадрлар қўнимсизлиги катта. Ҳайдовчилар ҳамиша етишмайди.

— Ҳа, биз йўл қўйган камчиликни кечириб бўлмайди,— фикримизга қўшилади Прокофьев. —Умуман биз Агафоновани ҳурмат-эҳтиром билан пенсияга кузатиш ниятида эдик. Лекин ишга ўралашиб қолдик. Ташвишларимиз кўп.

Улуғ Ватан уруши ветерани Ҳ. С. Абдурашидов ҳам раҳбарларнинг эътиборсизлигидан хафа. «Мен «Ўзбекистон» сунъий ва табиий кўн ишлаб чиқариш бирлашмасининг Бешёғочдаги кўн заводида 25 йил ишладим. 1980 йил январь ойида пенсияга чиқдим. Ғалабанинг 35 йиллиги нишонланган пайтда мени ҳам эслашар деб ўйладим, кутдим, лекин келишмади. Кейин завод партия комитети секретари И. И. Дебердеев хатони тузатишга ваъда берди, афсуски ваъдасини унутди. Мен бирлашма бош директори Л. М. Арушанов номига ёзган хатимга ҳам жавоб олмадим. Унга шундай савол берган эдим: Наҳотки мен уруш ва меҳнат ветерани сифатида эътиборга сазовор эмасман?».

Нима учун шунчалик хизмат кўрсатган кишиларни — ветеранларни унутиб қўйишяпти? Бу корхоналар раҳбарларининг касаба союз ташкилоти ходимларининг тошбағирлигини ҳеч қандай кундалик ишлар, ўта бандлик билан оқлаш мумкин эмас. Меҳнат ветеранлари меҳнат коллективининг жонли тарихи, унинг фахри ва шуҳратидир. Ишчилар сулоласи, ишчилар синфининг янги авлоди, энг яхши меҳнат анъаналари улардан бошланади.

Бизнинг кекса кишиларга бўлган муносабатимиз ишлаб чиқаришда, ёш авлодни тарбиялашда катта аҳамиятга эга эканлигини асло унутмаслик керак. Қаерда кексалар иззатда бўлса, ўша ерда ахлоқли ишчи сменаси камол топади...

Л. ТРАВАС.

ХАТ БОСИЛМАДИ, АММО ЧОРА КЎРИЛДИ

Буюртма бажарилди

Улуғ Ватан уруши биринчи группа инвалиди Ҳ. Маҳкамовдан редакцияга тушган сигналда унинг протезга муҳтожлиги баён этилган эди. Хат чора кўриш учун Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигига юборилган эди. Қуйидаги жавоб олинди:

«Протезист» саноат бирлашмасининг Тошкентдаги бош корхонаси врачи Г. Рашчупкин 17 февраль куни Ҳ. Маҳкамовнинг уйига бориб текшириш ўтказди. Шу куни Ҳ. Маҳкамов мураккаб протез тайёрлаш учун стационарга олиб келинди. Унга ортопедия аппаратлари тайёрлаб берилди.

Қ. МАҲКАМОВА,
Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрининг ўринбосари.

Имтиёзли навбат билан

Фронтда ҳалок бўлган тўрт ўғилнинг онаси 90 ёшли Анна Васильевна Комина редакцияга мурожаат этиб, оиласининг уй-жой шароитини яхшилашда кўмаклашишни сўраган эди. Хат чора кўриш учун халқ депутатлари Ленин район Совети ижроия комитетига юборилган эди. Қуйидаги жавоб олинди:

«Халқ депутатлари Ленин район Совети ижроия комитети Павлов кўчасидаги 12-уйда яшовчи А. Коминанинг аризасини кўриб чиқди. Жамоатчилик уй-жой комиссиясининг қарори билан унинг тўрт кишидан иборат оиласи ҳалок бўлган жангчиларнинг оиласи сифатида замонавий квартира олиш учун имтиёзли навбатга ёзилди (протокол номери 9, 1983 йил 3 март, навбат номери 38).

Т. ҲАЙДАРОВ,
Ленин район Совети ижроия комитетининг раиси.

«Ветеран»нинг справкалар бюроси

«Биз меҳнат қилаётган «Узоргтеходстрой» трестида меҳнат ветеранлари тахтасини жиҳозлашга аҳд қилинди. Шу боисдан ҳам меҳнат ветеранлари ҳақидаги Низомни билишни истар эдик. Гапнинг маъноси шундаки, трест 15 йил муқаддам ташкил этилган. Биз ҳозир ишлаётган кишилардан ким трестда меҳнат ветерани ҳисобланишини билмаймиз».

Н. КАЗАКОВА,
катта инженер.

«40 йиллик меҳнат стажига эгаман. Ҳозир ҳақиқий дам олишга чиқиш арафасидаман. Ўзим эса аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг «Узбитмонтажналадка»сида ишлаб турибман. Менга «Меҳнат ветерани» медали беришлари керакми? Мендан аввалроқ пенсияга чиққан Т. Новиковга медаль беришмади. Маҳаллий комитет ходимлари эса бизга медаль берилиши кераклиги ёки берилмаслигини яхши тушунтириб беришолмади».

Г. УЛЬЯНОВ.

●

«Армия сафидаги хизматдан бўшагандан кейин халқ хўжалигида меҳнат қилаётган ва 60 ёшга тўлганлиги муносабати билан «Совет Қуролли Кучлари ветерани» медали билан мукофотланган запасдаги ва истеъфодаги офицерлар «Меҳнат ветерани» медалига тақдим этиладиларми?»

В. СВЕРДЛИН.

Жавоб: СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 18 январдаги Фармонига биноан «Меҳнат ветерани» медали таъсис этилган. У халқ хўжалигида, фан, маданият, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш соҳаларида, давлат муассасалари ва жамоат ташкилотларида узоқ йил ҳалол меҳнат қилган меҳнаткашларни мукофотлаш учун таъсис этилган медалдир. Бундай медаль билан ишчилар, колхозчилар ва хизматчилар пенсия ёшига етган ва муносиб дам олишга кетаётган пайтда уларнинг меҳнатдаги хизматларини эътироф этиш белгиси сифатида мукофотланадилар. Мукофотлаш СССР Олий Совети Президиуми номидан иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советлари Президиумлари, халқ депутатлари ўлка, область Советлари, шунингдек, Москва ва Ленинград шаҳар Советлари ижроия комитетлари томонидан амалга оширилади. Мукофотлаш тўғрисида корхона, муассаса, ташкилотнинг маъмурияти, меҳнат коллективининг партия, касаба союз ташкилоти тавсия этади. Мукофотга номзодлар маъмурият билан жамоат ташкилотининг биргаликдаги мажлисида муҳокама қилинади. Мукофотлаш ҳақидаги тавсиянома билан бир вақтда ходимга ёши бўйича пенсия тайинлаш тўғрисида тегишли ҳужжатлар тақдим этилади. Ҳали ишлаб турган пенсионерларга нисбатан мукофотлаш тўғрисидаги тавсиянома уларнинг муносиб дам олишга чиқмасидан олдин ҳам берилиши мумкин.

●

Е. ПОДЧАШИНСКИЙ: Пенсионер меҳнат фаолиятини қайта бошлагандан кейин вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси қандай миқдорда тўланади? Шунингдек, уй-жой майдони олишда Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига қандай имтиёзлар белгиланган?

Жавоб: СССР Министрлар Советининг 1973 йил 13 апрелдаги қарори билан тасдиқланган Давлат социал страхованиеси бўйича нафақа белгилашда ишчилар ва хизматчилар узлуксиз меҳнат стажини ҳисоблаб чиқариш қоидаларига қуйидагилар белгиланган: қарилик бўйича пенсияга чиқиш муносабати билан ўз хоҳишига кўра ишдан бўшагандан кейин ишга киришда танаффуснинг қанчалигидан қатъий назар Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг меҳнат стажи сақланади, қарилик бўйича пенсионер бошқа сабаблар билан ишдан бўшаган бўлса ҳам ана шу тартибга амал қилинади (меҳнат интизомини бузганлик учун ишдан бўшатилиш бундан мустасно).

Демак, қарилик бўйича пенсияга чиқиб, ишдан бўшаган ходимлар меҳнат фаолиятини қайта тиклаганларида уларнинг ишдаги танаффуси узлуксиз меҳнат стажини ҳисоблаб чиқаришда эътиборга олинмайди. Уларнинг ишдан бўшаган пайтдаги стажлари сақланади ва янги ишдаги стажга вақтинча танаффус ҳисобга олинмасдан қўшилади.

Агар ходим пенсияга чиқишдан олдин саккиз йил узлуксиз стажга эга бўлиб, пенсионер сифатида икки йил ишламаган бўлса, кейин яна ишга киргач, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик учун нафақа касаба союз аъзоси эканлиги ҳисобга олиниб, иш ҳақининг юз проценти миқдорида нафақа берилади (касаба союз аъзоси бўлмаса эллик процент).

Ўзбекистон ССРда давлат уй-жой фондидан турар жой майдонини тақсимлаш тартиби тўғрисидаги амалдаги Низомга мувофиқ гражданларга, шу жумладан пенсионерлар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига турар жой ажратиш белгиланган санитария нормалари миқдорида— оиланинг ҳар бир аъзосига 9 квадрат метр ҳисобида амалга оширилади. Ёлғиз гражданларга турар жой ажратиш ҳоллари бундан мустасно.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1980 йил 21 февралдаги «Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг моддий-маиший шароитини яхшилаш юзасидан қўшимча чоралар тўғрисида»ги қарори билан белгилаб қўйилганки, ҳаракатдаги армия составига кирган ҳарбий қисмлар, штаблар ва муассасаларга хизмат қилган хизматчилар ва партизанлар ҳисобланувчи Улуғ Ватан уруши қатнашчилари уй-жой майдони билан таъминланишда имтиёзли ҳуқуқдан фойдаланадилар.

В. РОДИН,
Тошкент область касаба союзлари Советининг давлат социал страхованиеси бўйича бўлим мудири.

●

В. МЕДВЕДЕВ: КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг моддий-маиший шароитини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрсида»ги қарорида «шаҳар атрофи, темир йўл ва сув транспортида ҳамда шаҳар атрофига қатновчи автобусларда бепул юриш ҳуқуқи» берилиши айтилган. Мен шаҳар атрофига қатновчи автобусдан фойдаланишимга тўғри келади. Айтингчи, нега бизнинг республикамизда транспортнинг бу турида бепул юриш 40 километр қилиб белгиланган? Бу тўғрида ҳукумат кўрсатмаси борми?

Жавоб: КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1978 йил 10 ноябрдаги қарори ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1978 йил 11 декабрдаги қарори билан Улуғ Ватан уруши инвалидларига шаҳар атрофи темир йўл ва сув транспортида ҳамда шаҳар атрофи маршрутларига қатновчи автобусларда бепул юриш ҳуқуқи берилган. Кўрсатилган имтиёзлардан ташқари Улуғ Ватан уруши инвалидларига йилда бир марта темир йўл транспортида эллик процент скидка билан юриш (бориш-келиш) имтиёзи берилган. Темир йўл бўлмаган районларда сув, ҳаво ёки шаҳарлараро автомобиль транспортидан фойдаланилади. Шунингдек, ҳар йили 1 октябрдан 15 майгача шаҳарлараро автобусда 50 процентли скидка жорий этилган.

«Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти Устави»да кўрсатилишича, шаҳар атрофи қатновига шаҳар (аҳоли пункти) доирасидан четга 50 километргача бўлган масофага қатнов киради. Республикалараро қатнов бундан мустасно этилади.

М. ҒОЗИЕВ,
Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрининг ўринбосари.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ САҲИФАСИ

«ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ» КОНКУРСИГА:

ИЖОД ГУЛДАСТАСИ

МУАЛЛИФЛАРИМИЗНИ ТАНИШТИРАМИЗ

● ЖОНИБЕК — икки тилда, тожик ва ўзбек тилларида ижод қилаётган шоирдир. «Қарз», «Арзи дил», «Ифтихор» (тожик тилида) ва «Юрак тўлқинлари» (ўзбек тилида) шеърий мажмуаларининг муаллифи. Айни вақтда «Ҳақиқати Ўзбекистон» газетасида адабиёт ва санъат бўлимини бошқармоқда.

● Рустам ХЎЖАЕВ — Ўзбекистон ССР маданият министрлигининг маданий-оқартув муассасалари бошқармаси бошлиғи. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари учун «Санъат — саодатим», «Ёшлик чорлайди», «Меҳнатни шарафлаймиз» сингари қўшиқлар тўпламларини тайёрлашда иштирок этган. Бир қанча қўшиқлар муаллифи.

● Анвар ҲОЖИ — ўндан ортиқ шеърий китоблар муаллифи. «Камалаклар диёри», «Сенга атайман», «Меҳрим», «Умр дақиқалари», «Кўкрагимда қуёш кўраман» сингари китоблари шулар жумласидандир.

● Қувомиддин МУНИРОВ — Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг бўлим мудири. Қадимий қўлёзмаларни ўрганиш, классик мерос бўйича тадқиқотлар муаллифи.

● Абдулла НОСИРОВ — Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими. Шарқ тилларининг билимдони, моҳир хаттот. Қадимий қўлёзмаларни ўрганиш борасида кўп йиллардан буён самарали иш олиб бормоқда.

● Олег АПУХТИН — санъатшунос, рассом ва журналист. Тасвирий санъатга оид кўпгина дарсликлар муаллифи. СССР Бадиий академияси илмий-методика Совети ва СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

МУКАРРАМА ТУРҒУНБОЕВАНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ ВА «БАҲОР» АНСАМБЛИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИГА

УСТОЗ САНЪАТКОР

— Рақснинг тили йўқ. Лекин ўйин сюжетини ҳаракат, ҳаяжон, мимикалар билан баён этиб бериш керак, —дея таълим берарди Мукаррамахоним шогирдларига. — Фақат оёқ, қўл ҳаракатигагина эмас, қалб ҳарорати, ички туйғу, орзу-истак, нозик иффат — ҳамма-ҳаммаси мужассам бўлсин.

Бундан йигирма йил муқаддам республикамиз жамоатчилиги уни муборак эллик ёши билан қутлаган эди. Навоий номли театр саҳнасини тўлдириб, гулгун очилиб ўтирган саҳна парисини меҳр билан узоқ олқишлаганди...

1913 йил. Навбаҳор гўзал Фарғонанинг ҳуснига-ҳусн қўшиб юборган сўлим фаслда Турғунбой аравакаш ва Ойшабодомлар қиз кўришди...

—Исмини Мукаррама қўйилик,— илтижо қилди онаси Ойшабодом.

Ота ўйланиб қолди, негаки маҳалласида Мукаррамахон исмли дутор чертиб қўшиқ айтадиган, чиройли рақсга тушадиган хушовоз жувон бўларди. Унинг қисмати оғир бўлган эди, ҳусн-жамолининг таърифини эшитган қўрбошилар қишлоқдан олиб қочишган эди. Отанинг бу исмни қўйишга ройиши бўлмаса ҳам кўнгли шикаста бемор рафиқасининг истагига қарши туролмади...

Мукаррама Фарғонанинг кичик маҳалласидан қанот қоқиб катта санъат даргоҳига илк қадам босган 1928 йил ўзбек саҳнаси учун энг оғир, оловли йиллар эди. У хурофот, зулмат-бидъатларни янчиб ўтди. Фарғонадаги педагогика билим юртида таълим олаётганда ҳаваскорлик тўгарагида қатнашар, жозибали рақси билан кўпчиликни мафтун этганди. Фарғонага келган устоз санъаткорлар Муҳиддин Қори Ёқубов, Тамарахонимлар унинг истеъдодини пайқаб қолишди... Кўп ўтмай афишаларда унинг исми кўрина бошлади. Гоҳ роллар ижро этиб, гоҳ концертлардаги жозибали рақси билан қалбларга шавқ-завқ ҳадя этадиган бўлди.

Мукаррамахоним Навоий номли Давлат академик катта театри каби муқаддас даргоҳда санъат сирларини ўрганди, ўргатди. Нафис санъати билан элига танилди. Саҳнада Мукаррама хиром этса томошабин ҳузур қилар, диллар ларзага келарди. У нафақат миллий рақс, СССР халқлари рақсларини ҳам зиёдаси билан ижро этарди.

Авваллари раққоса қизларнинг группа бўлиб рақсга тушиши учун ҳар қайсиси театрдан терма ўйинчилар таклиф этиларди. Устоз санъаткор қалбида янги фикр туғилди: шундай ансамбль ташкил қилсакки, унда фақат гул юзли қизлар группа бўлиб ўзига хос нафосатга бой миллий рақслар ижро этишса. Кўп ўтмай ўзи дарс бериб юрган Тошкент хореография мактабидан ўн уч қалдирғочни танлади. 1957 йилнинг эрта кўкламида унга расмий равишда «Баҳор» халқ рақс ансамбли номи берилди...

Халқ мероси битмас-туганмас, санъаткор халқдан ўрганади, орттирганини яна халққа ҳадя этади. Мукаррамахоним репертуари халқ миллий рақсларнинг энг яхши анаъналарига бой бўларди. Шунинг учундир халқ дилига яқин эди. «Катта ўйин», «Пахта», «Пилла», «Наманган олмаси», «Роҳат», «Гулноз»... бу рақсларнинг саноғига етиб бўлмайди. Ҳаммасининг сюжетини ўзи ўйлаб топар, композитор Муҳаммаджон Мирзаевга айтиб ёқимли куй басталатиб оларди. Якка рақсларчи? Мукаррамахоним ўзидаги жўшқинликни «Баҳор» қизларига юқтирар, ҳар қайсисига ўзига хос рақс танлаб берарди. Ижод машаққатидан қочмасликка ўргатарди. «Баҳор» қизлари бутун иттифоқимизда, чет элларда ўзбек санъатини намойиш этдилар. «Баҳор»нинг ютуғи Мукаррамахонимнинг ютуғи эди.

Мукаррамахоним катта бир бўстон яратди. Бу бўстон ичра вояга етган ҳар бир санъаткор бугун устоз, мураббийдир. СССР халқ артисти, уч марта СССР Давлат ва Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотларининг лауреати Мукаррамахоним Турғунбоеванинг ёрқин хотираси дилларимиз тўрида. Бугун ўзининг 25 баҳорини нишонлаётган ансамбль қизлари чеҳрасида уни кўрамиз, у авайлаб вояга етказган коллективга ижодий баркамоллик тилаймиз.

Ф. УСМОНОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

* * *

СУРАТЛАРДА: СССР халқ артисти, уч марта СССР Давлат ва Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотлари лауреати Мукаррама Турғунбоева (сурат 60-йилларда олинган); «Баҳор» ансамблининг рақкосалари саҳнада.

«БАҲОР»НИНГ ЙИГИРМА БЕШИНЧИ БАҲОРИ

Мана 25 йилдирки, Мукаррама Турғунбоева номли хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли ҳар баҳорда ўзининг «туғилган куни»ни нишонлайди.

Бу сафарги баҳорга эса ансамблимизнинг барча артистлари катта масъулият билан ижодий тайёргарлик кўришди. Чунки коллективимиз учун учала юбилей айни бир вақтга тўғри келди: «Баҳор»нинг йигирма беш йиллиги, СССР халқ артисти, уч марта СССР Давлат ва Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотлари лауреати Мукаррама Турғунбоеванинг 70 йиллиги ва жонажон шаҳримиз Тошкентнинг 2000 йиллиги.

Яқинда коллективимиз Мукаррама Турғунбоева туғилиб ўсган Фарғонада гастроль сафарида бўлди. Ўз юртдошлари хотирасини эзгу бир меҳр билан қалбларида асраётган қишлоқ меҳнаткашлари билан учрашувимиз қизғин ўтди.

Бугун «Баҳор» ансамблининг ҳозирги бадиий раҳбари — Мукаррама Турғунбоеванинг шогирди, Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз Миркаримова Мукаррама опа ижодий услубини давом эттириб, уни янги ифода йўллари билан бойитиб тайёрлаган, ўзининг санъаткорлик истеъдодини бахш этган программалар катта муваффақият билан намойиш этиляпти. Концерт залимиз томошабинлари «Занг», «Доира рақси», «Тановар», «Наврўз», «Ўзбекистон юлдузлари» ва бошқа рақсларни олқишлар билан кутиб олишмоқда.

«Баҳор»нинг юбилейига атаб «Бағишлов» деб номланган ажойиб номер тайёрладик. Уни томоша қилган ҳар бир санъат мухлиси кўз олдида ҳаммамиз учун барҳаёт ва севимли бўлган Мукаррама Турғунбоева сиймоси гавдаланади.

Гулнора МУСАЕВА,
«Баҳор» ансамбли рақкосаси.

● СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА ТАВСИЯ ЭТИЛГАН АСАРЛАР

РАҚСНИНГ ТУҒИЛИШИ

Тошкентнинг ноёб меъморий иншоотларини безаган янги монументал композициялар ичида республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати Баҳодир Жалоловнинг «Рақснинг туғилиши» композицияси фантазияга бойлиги, образларининг рамзийлиги, рангтасвир санъати меъморий услуб билан уйғунлашганлиги жиҳатидан томошабинни ҳаяжонга солади. СССР Давлат мукофотига тавсия этилган бу композиция пойтахтимиздаги «Баҳор» концерт зали фойесини безаб турибди.

Бу поэтик композиция ўз мазмунига кўра рамзий характерга эга. Унинг марказида ўзбек рақс санъатида ўзига хос мактаб яратган Мукаррама Турғунбоева сиймоси гавдалантирилган. Композициядаги ўн уч рақкосанинг бирортаси қиёфаси ҳам «Баҳор» ансамбли қизларига портрет жиҳатидан ўхшамаса-да, уларга хос характерли хусусиятлар — навқиронлик, рақсларидаги нафис жозиба ўз ифодасини топган. «Баҳор» ансамбли рақкосалари ва унинг асосчиси Мукаррама Турғунбоева сиймоси гавдалантирилган композиция монументалчи рассом Баҳодир Жалоловнинг истеъдоди ижодий камолотга эришаётганлигидан далолат беради.

О. АПУХТИН.

* * *

СУРАТЛАРДА: «Баҳор» концерт зали фойесига ишланган монументал композициядан фрагмент.

ЖОНИБЕК:

«ЕТМАСИН ҲЕЧ БИР РАҚАМ ЎЛЧОВДА ТОШКЕНТ ЁШИГА»

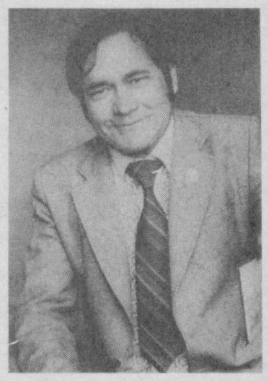

ИСТАРАМ...

Не шаҳарларни кезиб,
лочиндай учдим қошига,
Бахмалу паркуни тимсол
этма Тошкент тошига.
Икки миллиондан ошиқдир
бу шаҳарнинг ошиғи,
Чин аҳиллик тожини
қўндирди ўлкам бошига.
Ҳар қадамда нурли тақдир,
нурли иқбол жилваси,
Бахт қалам тутқазди гўё
давримиз наққошига.
Зилзила тебратди чандон
зил кетарми деб уни,
Зил кетиб тан берди охир
бу шаҳар бардошига.
Бир дарахт илдизидан
унса ниҳоллар, не ажаб,
Истасанг гар собит этмоқ,
боқ шаҳар йўлдошига.
Икки минг ёрқин баҳорнинг
ранги ял-ял товланар,
Кўркини кўз-кўз этар у
энди Чочу Шошига.
Истарам, оламда ёшлик
рамзи бўлсин ул мудом,
Етмасин ҳеч бир рақам
ўлчовда Тошкент ёшига.

ВАФО ҚИЛСАНГ...

Жафо ҳеч йўлламас
аҳдингга гар доим вафо
қилсанг,
Жафо маҳкам тутар беваж
вафодорга жафо қилсанг.
Муродингга етарсан
бўлса ҳам йўлингда минг
тўсиқ,
Агар эзгу ниятларни
муроду муддао қилсанг.
Сени эл бебаҳойим деб
кўтаргай бошига ҳар вақт,
Агар эл хизматин ҳар вақт
вафо бирла адо қилсанг.
Дилингнинг кўзгусида
қолмагай асло ғубор, ё доғ,
Ҳаётинг тонгини кўзгу
мисоли босафо қилсанг.
Юракдан чиқса гар ҳар бир
нидо акси садо топгай,
Садо чиққай қаро тошдан
агар тоғда нидо қилсанг.
Бўлур пайваста ҳар бир жон
агар меҳру садоқатни
Кўнгиллар дардига малҳам,
мисоли мўмиё қилсанг.
Келиб, кўр Жонибек бахтин,
келиб кўр Жонибек тахтин,
Ато этгай уни халқинг
агар жонинг ато қилсанг.

ҲАЁТИМНИНГ НАВОСИСАН...

Вафонинг рамзисан, эй гул,
вафо қилгил, вафо қилгил,
Вафодан ўзга дармон йўқ,
вафо бирла даво қилгил.
Қуёш ноз уйқудан турмай
туриб қошингга боргайман,
Қуёшсан қалбим ичра, бу
маконни пурзиё қилгил,
Қародир кўзларинг, аммо
қаро тун юлдузи дерман,
Туним равшан бўлур, юлдуз
мисоли бир имо қилгил.
Муҳаббатсиз киши зарга
ўралса ҳам навосиздир.
Ҳаётимнинг навосисан,
навога мубтало қилгил.
Агар ишқ дарди жонимни
асир этса, ғамим йўқдир.
Шифоси ҳам фақат ишқдир,
бу дардимга шифо қилгил.
Агар ишқ оташи ичра
мени обу адо этсанг,
Сафо бўлгай бу ёнишлар,
мени обу адо қилгил.
Муҳаббат — имтиҳонидир у
синар ҳар кун, синар ҳар он,
Бу Жонибек сўзи: ёрим
синовларда баҳо қилгил.

ЎРГИЛАЙ

Қад-ниҳол, қоши ҳилол,
соҳибжамолим ўргилай,
Ранги ол, ҳар сўзи бол,
ширинмақолим ўргилай.
Не саволлар чарх урар
бошимда ҳар кун, найларам,
Сен билан пайванд камолим,
ҳам заволим, ўргилай.
Тош қотарман гар рақиб
сўз қотса сенга юзма-юз,
Бир куни олгай
рақибларни уволим, ўргилай.
Мен ғазал битдим гўзал,
аммо ғазалдан сен гўзал,
Эй ғазалларда ғазал
бўлган ғизолим ўргилай.
Бор экан ширин хаёллар
бу ҳаёт аччиқ эмас,
Сен ширинсан, шу сабаб
ширин хаёлим, ўргилай.
Тушмагай ҳаргиз фалакдан
бахти иқбол, Жонибек,
Мен мисоли хокману
сенсан—кулолим, ўргилай,

Ассалом, Тошкентим!

Рустам ХЎЖАЕВ
музикаси.

Анвар ҲОЖИ
шеъри.
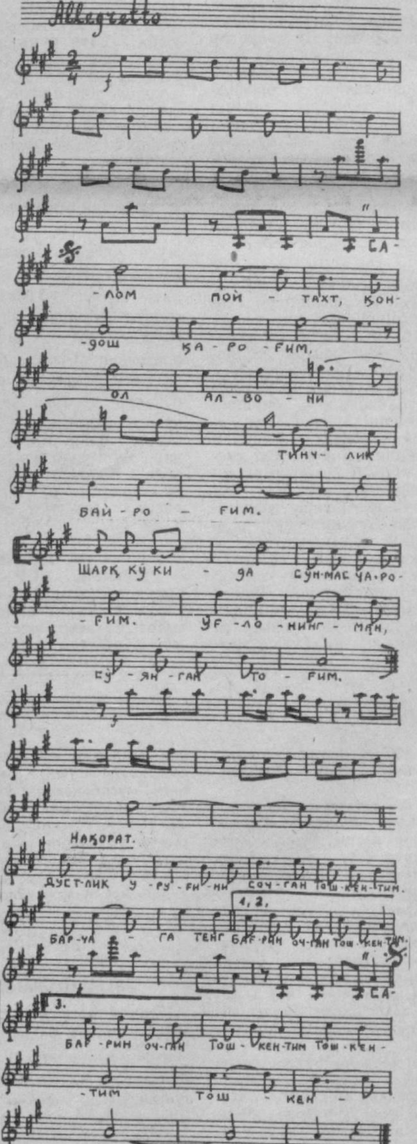
Салом пойтахт, қондош қароғим,
Ол алвони тинчлик байроғим,
Шарқ кўкида сўнмас чароғим,
Ўғлонингман, суянган тоғим.

Нақорат:

Дўстлик уруғини сочган Тошкентим,
Барчага тенг бағрин очган Тошкентим.

Кўз олдимда топдинг сен камол,
Ленин билан кулди истиқбол.
Бир умрга кўрмагил завол,
Гўзалликнинг рамзи бўлиб қол

Нақорат

Мафтун этар кўҳлик жамолинг,
Кўз қувнатсин яна камолинг.
Йигит-қизинг меҳру вафоли,
Сен гулшансан, сўлим, сафоли.

Нақорат

НОДИР ҚЎЛЁЗМАЛАРНИ ВАРАҚЛАГАНДА

НАВОИЙНИНГ ТОШКЕНТДА КЎЧИРИЛГАН АСАРЛАРИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти кўп йиллар давомида тўпланган ноёб қўлёзма асарларнинг ўзига хос хазинасидир. Бу ерда турли Шарқ тилларида ва Ўрта Осиёнинг кўпгина шаҳарларида кўчирилган нусхалар бор. Айрим китоблар эса араб мамлакатларида, Ҳиндистон, Эрон, Афғонистонда кўчирилган. Мавзу жиҳатдан ҳам ранг-баранг бўлган бу қўлёзма асарлар халқимизнинг узоқ асрлик илм-фани, маданиятининг тилсиз шоҳидларидир.

Институт фондида буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий асарларининг турли даврларда яратилган нусхалари ҳам сақланмоқда. Маълумки, шоир асарлари бир неча аср давомида кўплаб хаттотлар томонидан кўчирилган. Институт фондидаги нусхаларнинг бир қисмини атоқли хаттот Муҳаммад Юнус Шаҳрисабзий кўчирган. Муҳаммад Юнус асли шаҳрисабзлик бўлиб, унинг ота-боболари ҳам хаттотлик билан шуғулланишган. Отаси Муҳаммад Бобожон, ўғли Муҳаммад Яҳё ҳам хаттот бўлганлар. Муҳаммад Юнус котиб Тошкентга келиб қолади. Ўзи кўчирган қўлёзма асарларнинг охирида келтирган маълумотларига қараганда, Тошкентда Қошғар (Қашқар) маҳалласида бир неча йил давомида истиқомат қилган.

Муҳаммад Юнус котиб Тошкентда яшаган вақтида Алишер Навоий асарларини кўчириш билан машғул бўлган. «Хамса», «Маҳбуб ул-қулуб», «Лисон ут-тайр», «Мажолис ун-нафоис», «Ғаройиб ус-сиғар» ва бошқа асарларни бир неча нусхада кўчирган. Улар орасида айниқса, «Хамса»нинг икки нусхаси диққатга сазовордир. Улардан бири 1861—1863 йиллар орасида китобат қилинган.

Иккинчи нусха эса 1872—1873 йили кўчирилган бўлиб, асар аввалидаги икки саҳифага бадиий лавҳа ишланган. «Хамса»даги беш достоннинг аввалига ҳам алоҳида-алоҳида бадиий лавҳалар чизилган. Асар ажойиб настаълик хати билан Қўқон қоғозида ёзилган. Мазкур нусха охирида қуйидаги сўзлар келтирилган: «Алишер Навоий ҳазратларининг муборак «Хамса» асари 1289 (1872 — 1873) йили фирдавс монанд Тошкентнинг Қошғарлик маҳалласида бу фақир шаҳрисабзлик Муҳаммад Юнус ибни мулла Бобожон қўлида анжомиға етди». У билан бирга муқоваланган «Маҳбуб ул-қулуб» асари ҳам 1873 йили мазкур котиб томонидан чиройли настаълик хати билан кўчирилган.

Муҳаммад Юнус котиб Тошкентга келмасдан аввал ва ундан кейин ҳам Шаҳрисабз ва бошқа шаҳарларда шоирларнинг асарларидан нусхалар кўчирган. У кўчирган нусхалардан баъзилари ҳозирда мазкур институт қўлёзма асарлари хазинасида сақланмоқда. Мисол тариқасида буюк шоир ва мутафаккир Мирза Абдуқодир Бедилнинг 1864 йили кўчирилган «Куллиёт»ини келтириб ўтиш мумкин. Бадиий лавҳалар ва нақшлар билан безатилган бу «Куллиёт» ҳам мазкур хаттот томонидан ниҳоятда нозик настаълик хати билан ёзилган. Шунингдек, қўлёзма хазинамизда Бедил «Куллиёт»ининг Муҳаммад Юнус котиб томонидан шикаста хат билан кўчирилган нусхаси ҳам мавжуд.

Шундай қилиб, бизгача илмий мерос сифатида етиб келган қўлёзмаларни ўрганар эканмиз, ўтмишда хаттотлик санъатини севган ажойиб санъаткорлар яшаганлигини билиб оламиз. Уларнинг сермашаққат меҳнати туфайли кўплаб нодир асарлар авлоддан-авлодга ўтиб, бизгача етиб келган. Шарқ олимлари ва шоирларнинг асарларини ардоқлаган ва улардан нусхалар кўчирган Муҳаммад Юнус котиб ҳам ана шундай ажойиб хаттотлардан бири эди.

Қ. МУНИРОВ,
А. НОСИРОВ.

• ШАҲАР ВА ГАРАЖ МУАММОСИ

КИРОВЛИКЛАРНИНГ ХАЙРЛИ ИШЛАРИ

Бу йил Юнусобод массивидаги микрорайонлар қиёфаси ҳар жиҳатдан гўзаллашди. Турар жой кварталлари атрофида бетартиб жойлашган кўпгина металл гаражлар олиб ташланаётганлиги туфайли массив кўркамлашиб бормоқда. Бу муаммони ҳал этишга Киров райони ташкилотлари ижодий ёндошдилар.

Шу йилнинг бошларидаёқ райондаги бир қатор корхоналар ва ташкилотлар ўз кучлари билан бир қатор ободонлаштириш ишларини амалга ошириш, шу жумладан хусусий машиналар учун очиқ жойлар қуриш билан Тошкентнинг 2000 йиллигига районларини тайёрлашга ҳисса қўшиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббусни Киров район партия комитети ва район ижроия комитети махсус қарорлари билан қўллаб-қувватлашди. Унда илғор коллективларнинг хайрли ташаббусини ҳамма жойда кенг қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш таклиф этилди. Бугунги кунга келиб эса бу муҳим ишдан четда турган бирорта корхона ёки ташкилотнинг номини келтириш қийин.

—Республика яйлов мелиорация бирлашмаси коллективининг районни ободонлаштириш ишларига қўшаётган ҳиссасини алоҳида таъкидлаш лозим,—дейди Киров район ижроия комитети раиси Ж. М. Жонибеков. Бу коллектив ҳашар йўли билан Юнусобод массивининг «Б—1» микрорайонида 220 машина учун очиқ жой барпо этди. «Узсельхозспецмонтаж», «Узспецводдренаж», «Узместремстроймонтаж», «Узколхозстрой», Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармасининг ихтисослаштирилган йўл-эксплуатация трести машиналар сақланадиган очиқ жойлар қурилишида актив иштирок этишяпти.

Ана шундай умумий кучлар ёрдамида деярли бир ярим минг автомашина жойлашадиган ўнта очиқ жой қурилди, яна тўртта шундай махсус машина турадиган жойлар қурилиши ниҳоясига етказиляпти. Бундай жойларни шаҳар юбилейига қадар районда 20 тага етказишга қарор қилинди. Бу микрорайонлар территориясидан металл гаражларни олиб ташлаш, уларнинг ўрнида эса болалар ва спорт майдончалари, гулзорлар, яшил зоналар барпо этиш имконини беради.

Шуни айтиш керакки, металл гаражларни олиб ташлаш иши осонлик билан бораётгани йўқ. Шундай машина эгалари ҳам борки, улар ўзларининг металл қутиларидан ажралишни истамаяптилар. Уларга амалга оширилаётган бу тадбирнинг муҳим аҳамиятини сабр-тоқат билан ва мунтазам тушунтиришга тўғри келяпти. Бу ишда уй-жой ташкилотларига уй комитетларининг аъзолари шунингдек, машина турадиган очиқ жойлар қуриш муаммони ҳал этишнинг бирдан-бир йўли эканлигини тўғри тушунган машина эгаларининг ўзлари ҳам ёрдам беряпти. Чунки бу ишлар муваффақиятли амалга оширилса, кварталлар қиёфаси янада гўзаллашади, аҳоли ҳордиқ чиқариши учун зарур шароитлар яратилади, яшил дов—дарахтлар майдони янада кўпаяди.

Турар жой массивлари территориясидаги металл гаражларни олиб ташлаш барча меҳнат коллективларининг кучларини бирлаштиришни, аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб боришни тақозо этади. Буни Киров район партия комитети ва ижроия комитетида тўғри тушунишмоқда. Шунинг учун ҳам районда кечиктириб бўлмас ана шу муаммони ҳал этиш бўйича дастлабки ютуқлар қўлга киритилди.

* * *

СУРАТЛАРДА: Юнусобод массивининг А—1 ва Б—1 микрорайонларида шахсий машиналар учун бунёд этилган автомобилларни очиқ усулда сақлаш жойлари.

М. Нуриддинов фотолари.

• СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

МУТАХАССИС МУЛОҲАЗАСИ

ШАХМАТ—ХАЛҚ СПОРТИ

Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилиши Ўзбекистонда шахмат тарихининг ривожланишида янги саҳифа очди. Ўтган асрнинг 70—80 йилларида бу ерга кучли рус шахматчилари келишди. Улар қатор тўгараклар ташкил этдилар. 1882 йилда П. Хомутовнинг ташаббуси билан «Шахмат ўйини ҳаваскорларининг Тошкент жамияти» ташкил этилди. Бу тўгарак аъзолари Ўрта Осиё халқлари ўртасида тарқалган шахмат ўйнаш бўйича бой анъаналарни пухта ўрганиб, бир неча марта турнирлар ташкил этишди.

Орадан бир йил ўтгандан кейин жамият «Хотира китобча»сини босмадан чиқарди. 1892 йилда эса П. Комаровнинг ташаббуси билан Тошкент ва Верний (ҳозирги Олмаота) шахматчилари ўртасида телеграф орқали матч ташкил этилди. У дуранг натижа билан якунланади.

Жамият ҳукумат томонидан жуда кўп тўсиқларга дуч келди. Ўзбекистонлик шахматчилар билан яхши алоқа ўрнатмаган бу жамият аҳоли ўртасида халқаро ўйин қоидаларини тарғиб қилишда ҳам жиддий иш қилгани йўқ. Шу боисдан ҳам у 1914 йилгача фаолият кўрсатди. Шундан кейин унга «Сирдарё шахмат жамияти» деган ном берилди. Архивлардан топилган ҳужжатлар шундан далолат беради. Жамият 1914 йилнинг сентябрь ойининг ўрталарида биринчи Туркистон шахмат турнирини ўтказишни белгилаган. Аммо жаҳон урушининг бошланиши туфайли турнир ўтказилмай қолган...

1924 йилга қадар Туркистонда шахмат шатранж ўйинининг ўзига хос қоидаси бор эди. Бу қоидалар халқаро қоидаларда тубдан фарқ қилар эди. Ўзбек шахмат мухлислари ва ишқибозлари орасида олиб борилган тарғибот ишлари туфайли 1924 йилнинг охирида Ўзбекистондаги кўп шаҳарларда шахмат ўйнашнинг янги усулига амал қилина бошланди. Худди шу нарса ўзбек шахматчиларига юқори малакага эга бўлган европалик шахматчилар билан мусобақаларда беллашиш имконини берди.

Юқоридаги айтилганлардан кўриниб турибдики, 1914 йилга қадар ҳам ўзбек шахматчилари орасида халқаро қоидалардан хабардорлар ҳам бўлган. Эҳтимол, уларнинг орасида ўша пайтда 22 ёшга тўлган Азмиддин Хўжаев ҳам бўлгандир. Маълумки, у 1932 йилда республиканинг биринчи расмий чемпиони бўлган эди. У республикада шахмат ўйинини пропаганда қилишга жуда кўп ҳисса қўшган, кўплаб ёшларга маҳорат сирларини ўргатган. Шу боисдан ҳам унинг хотира соврини учун ҳар йили Бутуниттифоқ шахмат турнири ўтказилмоқда.

Республика аҳолиси ўртасида шахмат ўйини қоидаларини тарғиб қилиш ва оммалаштиришда газета ва журналлар катта роль ўйнашди. Туркистонда Совет ҳокимияти ўрнатилгандан кейин вақтли матбуотларда шахмат бўлимлари ташкил этила бошланди. Жумладан, «Туркестанская правда», «Правда Востока», «Қизил Ўзбекистон», «Красная Звезда», «Комсомолец Узбекистана» газеталари, «Ер юзи», «Етти кун» журналлари ва бошқа нашрларда ана шундай бўлимлар ташкил этилди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, 1926 йилда «Правда Востока» газетаси саҳифасида ташкил этилган бўлим ҳозирга қадар фаолият кўрсатиб келмоқда.

Совет Ўзбекистонида шахмат маданиятини ривожлантириш тарихи жуда катта темадир. Биз унга жуда қисқа тўхталдик. Назаримизда бу суҳбатга яна қайтсак керак. Чунки, туб маънода халқ спорти ҳисобланган шахматнинг оммавийлиги йилдан-йилга ошиб бормоқда. Ҳозир республикамизда расман ҳисобга олинган, мусобақалар, тўгарак ва секциялардаги машғулотларда қатнашаётган шахматчилар 300 мингдан зиёддир. Бўш вақтини шахмат ўйнаш билан ўтказаётган, лекин шахматчи сифатида рўйхатга олинмаганларнинг саноғига етиб бўлмайди. Улар ниҳоятда кўп.

М. МУҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР шахмат федерацияси президиумининг аъзоси, тарих фанлари кандидати, СССР спорт мастери, республикада хизмат кўрсатган тренер.

СПОРТ КУНДАЛИГИ

ГТО комплекси — стартда

«Узбексельмаш» заводининг 500 дан зиёд ишчи ва хизматчиси ГТО комплексига норма топшириш баҳсларида актив иштирок этмоқда. Программадан мерганлик, граната улоқтириш, юз метр ва уч минг метр масофага югуриш жой олган.

«Строймеханизация», II-«Висотстрой», трестлари, шунингдек асбобсозлик заводи ва Киров районидаги бошқа саноат корхоналари ва ташкилотларида ҳам ГТО нормативини бажариш баҳслари қизғин давом этмоқда. Йил охирида ўтказиладиган оммавий физкультура тадбирида райондаги 15 мингдан зиёд аҳоли иштирок этади.

Қизиқарли ўтяпти

Киров районидаги Марказ — 5 кварталида жойлашган «Динамо» стадионида «Чарм тўп» клуби соврини учун ўсмирлар ўртасида район биринчилиги мусобақалари давом этмоқда. Ғолиблик учун ўн команда баҳс юритяпти.

Асосий кураш 41, 68, 22-турар жой бошқармалари, ТашГРЭС микрорайони командалари ўртасида боряпти. Бу командалар кейинги йилларда ўтказилган баҳсларда ғолибликни қўлга киритишган эди. Шу боисдан ҳам чемпионлик учун бўлган баҳслар қизиқарли ўтяпти.

Кичкинтойлар беллашишмоқда

Куйбишев районининг мактаб ўқувчилари XIX шаҳар спартакиадаси мусобақаларида муваффақиятли қатнашишди. Улар умумий якунда фахрли иккинчи ўринни эгалладилар.

Ҳозир мактабгача тарбия болалар муассасаларининг тарбияланувчилари беллашувларни давом эттиришмоқда. Яқинда улар учун Қорасув массивида спартакиада беллашувлари ташкил этилди.

Спартакиаданинг дастлабки босқичида болалар боғчаларининг ғолиблари аниқланди. Улар кейинчалик финал учрашувларида ўз боғчаларининг шарафини ҳимоя қилишди. Кичкинтойлар ғолибликни қўлга киритиш учун завқ билан беллашдилар. Финал учрашувида 120 кичкинтой қатнашди.

Шуни айтиш керакки, бундай спартакиада биринчи марта ташкил этилди, у муваффақият келтирди. Шу боисдан ҳам яқин кунларда «Черданцева», «Ташавтомаш» массивларида ҳам шундай спартакиадалар ўтказиш режалаштирилмоқда.

Ремонтчилар ғолиб

«Экспресс» спорт клуби базасида мини-футбол бўйича «Локомотив» кўнгилли спорт жамияти биринчилиги баҳслари якунланди. Ғолиблик учун бўлган беллашувларда 15 команда қатнашди.

Учрашувларни уюшқоқлик ва кўтаринки руҳда ўтказган Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводининг футболчилари бош совриnни қўлга киритдилар. Тошкент товар станциясининг футболчилари иккинчи, 1-вагон депосининг футболчилари эса учинчи ўринни қўлга киритдилар.

Студентлар ғалабаси

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг тирида кичик калибрли милтиқдан мўлжалга отиш бўйича Ленин райони биринчилиги мусобақалари ўтказилди. Беллашувларда омад майдон эгаларига ёр бўлди. Иккинчи ва учинчи совринли ўринларни эса темир йўл транспорти техникумининг ўқувчилари ва «Ташгипротранс» командасининг мерганлари қўлга киритишди.

Туризм оммалашмоқда

Хўжакентдаги дам олиш зонасида туризм бўйича Ленин райони биринчилиги ташкил этилди. Мусобақалар программасига қумлоқ жойдан ўтиш, гулхан ёқиш, палатка ўрнатиш, жароҳатланган кишига биринчи медицина ёрдами кўрсатиш киритилган эди. Қизиқарли беллашувлар иштирокчиларга туризм соҳасидаги кўникмаларини янада такомиллаштириш имконини берди.

Қизиқарлиси шундаки, беллашувларда 250 дан зиёд туризм мухлиси қатнашди. Ғолибларга фахрий ёрлиқлар ва эсдалик совғалари топширилди.

Трактор пешқадам

Футбол бўйича Тошкент шаҳри чемпионати ўйинлари давом этмоқда. Ҳамон «Трактор» командасининг спортчилари турнир жадвалида пешқадамлик қилмоқдалар. Кейинги турда «Спартак» командасини мағлубиятга учратган пахтакорчилар иккинчи ўринга кўтарилишди.

БАҲОР НЕЪМАТЛАРИ

РОВОЧ—ИШТАҲАГА РИВОЖ

Ровочнинг ҳузурбахш, тотимли шарбатини ким билмайди дейсиз. Бу ўсимликнинг кишига хуш келадиган мазасидан ташқари қатор шифобахш тарафлари ҳам бор.

Абу Али ибн Сино ровоч билан безгак, чечак, вабо, қизамиқни даволаш билан бирга, меъдани мустаҳкамловчи омил сифатида фойдаланган. Бундан ташқари, табиби замон ровоч воситасида ичак, буйрак, пешоб қопчаси хасталикларини оғриқдан фориғ этувчи, раҳмадан қон кетишини тўхтатувчи, ич қотирувчи неъмат сифатида тавсия этган.

Манбаларда кўрсатилишича, ровоч халқ табобатида алоҳида ўрин тутади: ровоч илдизини пўстидан ажратиб қуритилади, сўнгра унинг сутли қайнатмасини ичак касалликларини даволаш учун ичирилади. Шунда у меъда фаолиятини яхшилайди, юракни мустаҳкамлайди. Ровоч илдизидан тайёрланган қайнатма қон кетишини тўхтатади. Ҳозирги замон медицинаси равочнинг шифобахш хислатларидан тадбиркорлик билан фойдаланади. Жумладан, илмий медицинада ровочнинг айрим турларидан тайёрланган қайнатма ва мевасидан тайёрланган қиём (экстракт) ич кетиш касалликларини даволаш учун тавсия қилинади.

Ровоч торондошлар оиласига кирадиган кўп йиллик ўсимликлардан бўлиб, республикамизда унинг 9 тури учрайди. Жумладан, максимович ровочи (уни баъзан «чўл чуҳраси», қозоқлар «рауғаш» деб аташади), туркистон ровочи («туя япроқ»), виттрок ровочи, татар ровочи тури нисбатан кўпроқ тарқалган.

Олимларимизн и н г берган маълумотларига қараганда, ўлкамизда маскан топган барча ровоч турлари ўзининг шифобахшлиги билан ровочлар орасида мумтозлик қила олади. Тадбиркор халқимиз, ровоч ихлосмандлари ровоч энди кўкараётган вақтда уни залворли тош, шағал ва тупроқ билан бостириб кетишади. Чунки қуёш нуридан маҳрум бўлган ровочнинг барглари ривожланмайди, уларнинг серширбат бандлари эса зиё қидириб жуда яхши тараққий этади. Шу билан бирга у эркин ҳолда ривож топган ровочнинг рангидан фарқ қилиб, оқишлиги, сершира ва тотимлиги билан ажралиб туради. Дарҳақиқат, бу борада ургутликлар, сойлиқлар устаси фаранг ҳисобланадилар. Шуни айтиш керакки, кейинги вақтларда ровочнинг айрим турларини маданий ҳолда экиш ҳам тус олмоқда.

Лаззатгир олим К. Маҳмудовнинг маслаҳатларига кўра, шифобахш баҳор таомларидан бўлмиш ровоч салатини қуйидагича тайёрлаш мумкин: ровоч новдаси совуқ сувда яхшилаб ювилади. Пўстидан тозалангач, кубик шаклда тўғралади-да, каттароқ идишга барча масалликни солиб озгина туз ва қатиқ ёки қаймоқ қўшиб қорилади, сўнг ликопчаларга солиб дастурхонга тортилади. Обитобида бўлиш учун 4—5 дона ровочга бир боғ редиска, ярим боғ кўк пиёз, қатиқ ёки қаймоқ, таъбга қараб туз сепилади.

М. НАБИЕВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

М. Қорнёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

31 МАЙ ВА 1 ИЮНЬ СОАТ 19.30 да

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурси дипломанти ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати вокал-хореографик «ЛАЗГИ» ансамблининг

К О Н Ц Е Р Т И

ҚАТНАШАДИЛАР:

Андижон область филармониясининг солисти Ҳалимжон ЖУРАЕВ

Солистлар: Қўзибой ОТАЖОНОВ, Фируза СОЛИҲОВА, Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА ва бошқалар. Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани — Ўғилой ИБОДУЛЛАЕВА олиб боради.

«Лазги» ансамблининг бадиий раҳбари — Ортиқ ОТАЖОНОВ.

Музика раҳбари — Озод КАРИМОВ.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ТУРИЗМ ИШҚИБОЗЛАРИНИ

САЁҲАТГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Уфа—«Агидель» туристик базасига — 18 кунга—12—29 июнь, 24 август—10 сентябрь кунлари.
Путёвка баҳоси — 225 сўм.

Тернополь—«Лесная» туристик базаси — «Збруч» туристик базасига 15 кунга—7—21 сентябрь кунлари.
Путёвка баҳоси—280 сўм.

Бийск —«Синеокая Катунь» 15 кунга—3—17 август кунлари.
Путёвка баҳоси—205 сўм.

Калинин—«Сокол» туристик базасига 22 кунга—8—29 июль кунлари.

Махачқалъа—«Гергебельт» туристик базаси — «Орлиное гнездо» туристик базаси—«Дербент» туристик базасига 20 кунга— 14 июнь—4 июль, 4—24 июль, 14 июль—3 август, 3—23 август кунлари.
Путёвка баҳоси—240 сўм.

Махачқалъа—«Гергебельт» туристик базаси — «Орлиное гнездо» туристик базаси—«Рубас» туристик базасига 20 кунга—8—20 август кунлари.
Путёвка баҳоси—245 сўм.

Свердловск—«Хрустальная» туристик базасига 20 кунга—26 июль—13 август кунлари.
Путёвка баҳоси—200 сўм.

Свердловск—«Черданская» туристик базасига 20 кунга—10, 28 август кунлари.
Путёвка баҳоси—200 сўм.

ОИЛАВИЙ ДАМ ОЛУВЧИЛАР УЧУН ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ:

Усть-Каменогорск — «Алтайская бухта» туристик базасига 15 кунга—10—24 июнь, 25 июнь—9 июль, 26 июль—9 август кунлари.
Путёвка баҳоси катталар учун 190 сўм, болалар учун эса 150 сўм.

Воронеж—«Спутник» туристик комплексига 20 кунга—10—30 июнь кунлари.
Путёвка баҳоси—катталар учун 270 сўм, болалар учун эса 215 сўм.

Ижевск—«Югдон» туристик базасига 20 кунга — 2—22 август кунлари.
Путёвка баҳоси—225 сўм.

Харьков—«Васишево» туристик базасига 20 кунга — 31август—9 сентябрь кунлари.
Путёвка баҳоси—245 сўм.

ПУТЕВКА БАҲОСИГА САМОЛЕТДА БОРИШ ВА КЕЛИШ, ЯШАШ, ОВҚАТЛАНИШ ВА ЭКСКУРСИЯ ХИЗМАТЛАРИ КИРАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй, 8-хона. Телефон: 39-13-59.

ҲУРМАТЛИ ҲАМШАҲАРЛАР ВА ШАҲРИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институти қошидаги

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АДАБИЕТ МУЗЕЙИ

XV асрдан ҳозирги кунимизгача бўлган давр ўзбек адабиёти тараққиёти босқичларини кенг планда ёритувчи бой материалларга эга.

Музейда турли темаларда лекциялар ўқилиб экскурсиялар олиб борилади. Шунингдек, кинолекторий иши яхши йўлга қўйилган. Адабиёт мухлисларига экспонатлар билан танишишлари учун барча шароитлар яратилган.

Музей маъмурияти ташкилотлардан коллектив бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилади. Адабиёт музейимизга марҳамат қилинг.

Адрес: Тошкент—11, Навоий кўчаси 69-уй. Телефонлар: 41-02-75, 41-07-34. Музей соат 10 дан 17.30 гача ишлайди. Дам олиш куни — душанба.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

200-ТОШКЕНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 14—15 ёшли ва ундан катта ўсмирлар ва қизларни

1983—1984 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техника билим юрти қуйидаги касблар бўйича мутахасенслар тайёрлайди:

резисторларни йиғувчилар, радиотехника асбоб-ускуналари ва системаларининг монтажчиси, токарь-универсал (станокларни программали бошқариш бўйича таълим бериш билан биргаликда), **слесарь-асбобсоз, фрезерчи, слесарь-техника ускуналарини созловчи, биллур ва шиша буюмларни пардозловчи. Ўқиш муддати—1—3 йил. Электр ускуналарининг ремонти ва хизмат қилиш бўйича электромонтёрлар. Ўқиш муддати —3 йил. Чизмачи-конструктор. Ўқиш муддати 1 йил.**

Билим юртида ўқиган вақти меҳнат стажи ҳисобига киради. 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган ўқувчилар бир йил ўқишади ва қандай мутахассисликка ўқиётганлигига қараб ҳар ойда 30 сўмдан 75 сўмгача стипендия билан таъминланадилар. Совет Армияси сафидан қайтганларга қўшимча 45 сўм тўланади. Ўқиш аълочилари стипендия оладилар ва билим юртини тамомлагач, олий ўқув юртларига кириш учун имтиёзли ҳуқуққа эга бўладилар.

Билим юртида «Ёшлик» киностудияси, фототўгарак, футбол, кураш, бокс, енгил атлетика ва бошқа спорт секциялари, «Электрон» вокал-чолғу ансамбли ва «Романтик» дискоклуби бор.

Билим юртини битирганлар Тошкент шаҳар корхоналарига ишга юбориладилар.

Қабул комиссияси якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон кўчаси, 106-уй. «Халқлар дўстлиги» метро станцияси.

ТВ

30 МАЙ— ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.25 «Нега филлар!». Мультфильм. 18.40 Бурятистон АССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига «Бурятистон. Республика куни». Ҳужжатли фильм премьераси. 19.30 «Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат». 19.55 А. Арбузов. «Эскирган комедия». Фильм-спектакль. 21.30 «Время». 22.05 «Бурятистон АССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига». «Бурятистон АССР санъат усталари ва бадиий коллективларининг концерти. 23.40 «Дунё воқеалари». 23.55 Баскетбол бўйича Европа чемпионати. Эркаклар. Голландия — СССР терма командалари. Франциядан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.05 Болалар учун концерт. 18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар йўлида...» (рус.). 19.10 «Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонун лойиҳасини муҳокама қиламиз». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Шеърият билан учрашув». Муҳаммад Али. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ўзбекистон композиторларининг Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси халқ чолғу оркестри ижроси учун ёзган янги асарлари. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Пиллакорларнинг меҳнат рапортлари». 22.20 «Мукаррама опа ва қирқ гўзал». Фильм-концерт. СССР Давлат мукофоти лауреати, СССР халқ артисти М. Турғунбоева туғилган кунининг 70 йиллигига. 23.10 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

II

17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 Қизиқувчилар экрани. 18.25 «Алаверди». Телевизион бадиий фильм. (рус.). 19.00 Ўқитувчи экрани. 19.30 «Халқ депутати». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Тошкентнинг 2000 йиллигига. «Фотосуратлар ҳикоя қилади». (рус.). 20.50 «Академик Богомолец». Ҳужжатли фильм. 21.30 МТ II.

31 МАЙ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.05 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.35 «Дўстлик хороводи». 19.00 «Ёшлар адреслари». ВЛКСМ XIX съездига бағишланган ВЛКСМ Марказий Комитетида матбуот конференцияси. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Пети ҳайвонот боғида». Мультфильм (ВХР). 19.35 «Инсон ва қонун». 20.05 «Халқ куйлари». 20.20 «Ўз уйингни топ». Телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Дўстларимиз чеҳраси». 22.50 «Дунё воқеалари». 23.05 «Баскетбол бўйича Европа чемпионати. Эркаклар. СССР — ЧССР терма командалари. Франциядан олиб кўрсатилади. 23.45 «Спорт ҳафталиги».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Жажжи йигитча». Болалар учун фильм-концерт. 12.00 «Мушук, Хўроз ва Тулки». Фильм-эртак. 12.30 «Иншо қандай ёзилади?». 13.00 «10 «В»даги Костя Барабаш». Телевизион бадиий фильм. (рус.). 14.05 «Донецк ўлкаси», «Камадаги шаҳар». Ҳужжатли фильмлар.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Она шаҳрим — менинг фахрим». Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланади. 19.00 КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 й.) Пленуми қарорлари —ҳаётга! «Ҳар бир иш жойида». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Мустаҳкам озуқа базаси учун». 20.05 «Прелюдия». Ҳужжатли фильм. («Узкинохроника»). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Романс кечаси». Москва Давлат филармониясининг солисти, Халқаро конкурслар лауреати Алла Аблабердиева ижро этади. 21.20 «Қуёшли ўлка палитраси». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ҳам меҳнат, ҳам илҳом...» Тележурнал (рус). 23.35 Янгиликлар.

II

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 Абитурентлар учун. Биология. 18.25 «Йўлдаги учрашув». Телевизион бадиий фильм. 19.00 Абитуриентлар учун. Она тили. 19.30 «Олти Қарлиев». Ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Озиқ-овқат программаси—халқ фаровонлигининг асоси». 20.50 «Актриса». Телеспектакль (рус.). 21.30 МТ II.

«Ташкнига» шаҳар китоб савдоси коллективи Ўзбекистон савдоси бирлашмасининг бошқарувчиси С. И. Йўлдошевга онаси

Чўлпоной РАЗЗОҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент халқ хўжалик институти коллективи моддий-техника таъминоти экономикаси кафедрасининг доценти Х. Р. Раимовга онаси

Қумри РАИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП. Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-55-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

30 МАЙ, 1983 й. Р —02972. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10